

SZIGORODÓ MIGRÁCIÓS POLITIKA – RUANDA EZÚTTAL TÉNYLEG SZEREPELT KAPHAT

Tovább szigorodik az Európai Unió migrációs politikája: az új visszaküldési szabályok lehetővé teszik harmadik országokban működő visszatérési központok létrehozását, miközben Ruanda már jelezte nyitottságát ilyen együttműködésre. Görögország eközben azt javasolja, hogy tömeges migrációs hullám esetén ideiglenesen fel lehessen függeszteni a menedékkérelmek befogadását.

Kiegészítő jogszabályokat fogadott el az Európai Tanács 2026. október 1-jén, amelyek célja, hogy a Migrációs és Menekültügyi Paktum egy szigorúbb és egységesebb rendszerré váljon. Az új rendszer egyebek mellett együttműködési kötelezettséget ír elő azon harmadik országbeli állampolgárok számára, akiknek nincs joguk az Unió területén maradni: el kell hagyniuk az adott tagállamot, és együtt kell működniük a hatóságokkal. Ennek megtagadása különböző szankciókat vonhat maga után, így egyes támogatások csökkentését, az önkéntes hazatérést ösztönző kedvezmények megvonását, pénzbírságot, illetve – ha a nemzeti jog ezt lehetővé teszi – akár büntetőjogi felelősségrevonást is.

Létrejön a *European Return Order*, vagyis az európai visszaküldési határozat is. Ez egy egységes formanyomtatvány lesz, amely tartalmazza a visszaküldési döntés legfontosabb adatait, így megkönnyíti, hogy az egyik tagállam felismerje és végrehajtsa egy másik tagállam döntését. A kölcsönös elismerés egyelőre önkéntes marad, de három év múlva felülvizsgálják, és később kötelezővé is válhat. Különösen szigorú szabályok vonatkozhatnak azokra, akiket biztonsági kockázatnak tekintenek: indokolt és arányos esetben velük szemben határozatlan idejű beutazási tilalom is alkalmazható, illetve 24 hónapnál hosszabb ideig is őrizetben tarthatók.

A legfontosabb újdonság a harmadik országokban létrehozandó visszatérési központok jogi lehetőségének megeremtése. A központok gyakorlati megvalósításán már a tagországok is nagy erővel dolgoznak. 2026. szeptember 30-án két európai parlamenti képviselő arról számolt be, hogy Ruanda nyitott lehet a visszafogadási központok befogadására, azonban a tárgyalások egyelőre csak előzetes szakaszban vannak, és semmilyen megállapodást nem született. Tineke Strik és Anna Strolenberg holland európai parlamenti képviselők korábban Kigaliba is ellátogattak, ahol két olyan létesítményt tekintettek meg, amelyeket korábban a brit–ruandai deportálási programhoz készítettek elő; ezek közül az egyik egy hotel. Ezeket elvileg egy későbbi európai rendszer keretében is fel lehetne használni. A kelet-afrikai ország korábban is vállalt hasonló együttműködést nyugati országokkal: 2025-ben az Egyesült Államokkal legfeljebb 250 kitoloncolt személy átvételéről állapodott meg.

Továbbra is nagy figyelem hárul a nyári ceutai tömeges érkezésekre. Görögország kezdeményezte, hogy tömeges migrációs hullám esetén a tagországok ideiglenesen felfüggeszthessék a menedékkérelmek befogadását. Athén szerint a paktum javította az EU válságkezelési képességét, de nem ad elég erős eszközöket a rendkívüli helyzetek kezelésére. Tanosz Plevrisz görög bevándorlásügyi miniszter megerősített határőrizetre és a menedékjogi eljárások ideiglenes felfüggesztésére tett javaslatot. Holland hivatali kollégája, Bart van den Brink támogatta az elképzelés irányát, és úgy fogalmazott, hogy a Ceutához hasonló helyzeteket elsősorban határigazgatási, nem pedig menekültügyi kérdésként kellene kezelni.